

საქართველო საბჭოთა

იუმორის გ.
ჟურნალი

№ 45

გ ზ ა

„ძმაო მანახე! გზა გაგვეყვას ახე“...

(მუშის წერილიდან).

მუშის სიმღერა

მთის ორწოხში გზა გამყავდა
წერაქვს ჰქონდა ჩიკი-ჩიკი...

ზურგზე მეჯღა მე უბედურს:

- ათის თავი,
- „ტაბელჩიკი“,
- იმას ზემოთ
- გზის „მასტერი“,
- იმას ზემოთ
- „ფოდრაჩიკი“,
- იმას ზემოთ
- „ტეხნიკოსი“,
- იმას ზემოთ
- „რიადჩიკი“,
- იმას ზემოთ
- ინჟინერი...

მეძახიან ჩიკი-ჩიკი...

როგორ ვზიდო აღარ ვიცი

ეს ეშმაკის დანაჩიკი

- ინჟინერი,
- გზის მასტერი,
- ტაბელჩიკი,
- ფოდრაჩიკი...

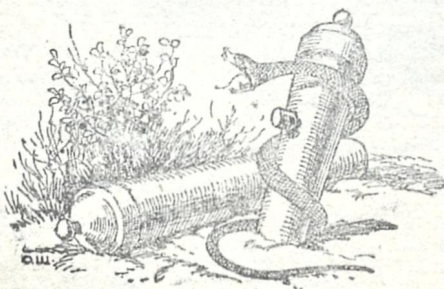
მიგნანჩალებ კოქლ ბატსავით,

ჩიკი-ჩიკი, ჩიკი-ჩიკი,

ჩემი ბარგი რათ გამხდარა

- ყველა ჯურის
- „კარმანშიკი“?..

კოლო.

მოგაკვლინებელი დანაშაული

„პარასკევს, 16 ოქტომბერს, საღამოს 11 ს ათხა და 27 წუთსა და 17 წამზე მოულოდნელათ გარდაიცვალა ჩვენი ქვეყნის სასიკადულო ძე და თანაც სიამაყე მთელი საქართველოსი და სრულიად მაზრისა, ცნობილი მოღვაწე სოლომონ ზურაბის ძე ზურაბილიძე. მასწ. ცურცუკია ხუნტრუცაძე“.

აი სიტყვები, რომელმაც შარშან ამ დროს ძირიანათ შეარყია მთელი რეალურ მოსახლეობისა და ისტორიული საქართველო, აი სიტყვები, რომელმაც დაუსვა ჩვენს მრავალ ტანჯულ ხალხს ყოფნა არყოფნის საკითხი.

არ გვეგულება ქართველი კაცი, რომელსაც მწვავეთ არ განეცადოს დიდებული მგოსნის უღროო დაკარგვით (ის გარდაიცვალა 87 წლისა) გამოწვეული მწუხარების სიმწვავე. არ გვეგულება ქართველი, განურჩევლათ ეროვნებისა, სქესისა და კლასისა და მიმართულებისა, რომელსაც შარშან ამ დროს გულს ლახვრად არ დასობოდეს რკინის მავთულით გადმოცემული საბედისწერო სიტყვები ქალბატონ ცურცუკია ხუნტრუცაძისა. არ გვეგულება ქართველი განურჩევლად წლოვანობისა და ქონებრივი მდგომარეობისა, რომელსაც ზღვა ცრემლი არ დაედაროს შარშან ამ დროს, ვინაიდან შეუძლებელია ქართველი, რომელშიაც არ იჯდეს თუნდ 1/3 ნეატრსენებული მგოსნის სოლომონ ზურაბილიძისა.

„ეშმაკის მათრახის“ რედაქცია მოუთმენლად მოელოდა წლის თავს ჩვენი საუკეთესო თანამშრომლის განსვენისა, რათა ჯეროვანი პატივი ეცა დაუვიწყარი მგოსნის ხსოვნისათვის. ამ მიზნით ბნმა ეშმაკმა ივნისის პირველ რიცხვებშივე დაიწყო მოლაპარაკება განსვენებულის ქირისუფლებთან დღესასწაულის ჯეროვანათ ჩატარებისათვის. აღიძრა შუამდგომლობა სხვა და სხვა ქართულ კულტურულ და არა კულტურულ დაწესებულებათა წინაშე დღესასწაულში მონაწილეობის მისაღებათ. ეთხოვა ქართველ ჰგოსნებს და საზოგადო მოღვაწეთ, რომელნიც თავის დღევანდელ პოპულიარობას ერთთავად

ნეტარხსენებულ სოლომონს უნდა უმაღლიდენ, ვინაიდან მის სკოლაში აღიზარდენ, რომ გაიტანონ ფართე მასაში იღვა დღესასწაულისა; დასასრულ ეთხოვა პატივცემულ შაშკოვსკის „ნარიადი“ ერთი ან ორი ვაგონისა, სოფ. სოკოთუბნიდან განსვენებული სკირისუფალთა ჩამოსაყვანათ, ხოლო ბ-ნ მ. ჯაბარს რამოდენიმე ტომარა ფქვილი შორეულ სტუმართა გამოსაკვებათ.

ერთის სიტყვით ყოველგვარი მზადება წინასწარ იყო დაწყებული და დაპირებაც ყოველი მხრიდან მოგვდიოდა, მაგრამ როცა საქმე საქმეზე მიდგა...

ვაი სირცხვილო!!!

როცა საქმე საქმეზე მიდგა დაპირებამ თქვენი ქირი წაიღო. სოფ: სოკოთუბნისთვის დანიშნული ვაგონი კობიტნარში აღმოჩნდა, ხოლო ვაგონი ძვირფას მემკვიდრეთა მაგიერ ტყემლის ტყლაბით დატვირთული.

ქართველებო! გესმით ეს საარაკო ამბავი! სოლომონის მემკვიდრეთა მაგიერ ტყემლის ტყლაპი! ამით ერთი წიხლი კიდევ უთავაზეს ჩვენს ეროვნულ თავმოყვარეობას!!

ამგვართ, ბატონებო, წლისთავი, ჩვენი დაუვიწყარი მგოსნისა 17 ოქტომბრის ნაცვლად მოხდებოდა 13 ნოემბერს. ჩვენ სრული იმედი გვაქვს ქართველი საზოგადოება ჯეროვან პატივს სცემს თავის სიამაყესა და უკვდავი მგოსნის სოლომონ ზურგიელიძის ხსოვნას.

„ცოცხალი კაცი თუ მოკვდება და დაეცემა, რახაკვირველია, მაშინ სჭირია მს პატივსცემა“.

აი უკვდავი სიტყვები უკვდავი მგოსნის სოლომონ ზურგიელიძისა.

ქართველო ერო! ყურად იღე ის!!

„ეშმაკის მათრახი“ რედაქცია.

ჭკვიანი კაცი

ნათქვამია, ჭკვიანი კაცი აღდგომასაც ჭკვიანიაო. აი თედო ღლონტი: აღდგომას კი არ ვიცით რა ჭკუაზე იქნება, მარა დღეს იმ ჭკუაზეა, რომ

კოოპერატივებიდან დასელები გავდევნოთო. რათაო, იკითხავთ. რათა და იმიტომ რომ იქ დასელები მუშაობენ; ვინც შიგ მუშაობს, მხოლოდ იმისი განდევნა შეიძლება, თვარა მაგ. თითონ თედო შედენეთ თუ სადმე შეიძლება, თვარა ვადენით არსაიდან. მას ამაყათ შეუძლია სთქვას: მთელი ქვეყანა რომ იწოდეს, (კოოპერაცია რა სახსენებელია) ჩემი არა დაიწვირაო.

ჭკვიან კაცს ყველაფერი ჭკვიანურათ ესმის: ავტონომია, ავტოკეფალია, უცხო კაპიტალი, ერობა და ბოლას კოოპერაცია. პირდაპირ საკვირელია, საიდან გაუკეთა თედომ კოოპერაციას ასეთი შეუღარებელი ანალიზი? საიდან შეიტყო ასე შეუტდომლათ, რომ კოოპერაციაში დასელები არიან? ჩვენ ვიცით, რომ ერთი ფრიად პატივ ცემული და დიად პატივსაცემი დაწესებულება, რომელთანაც თედოს ჯერ-ჯერობით საერთო არა აქვს რა, გაფაციცებით მუშაობს და გულ მოდგენით იკვლევს სწორეთ ამ საკითხს: ვინ ხელმძღვანელობს კოოპერატივებს. მუშაობა ჯერ არ დასრულებულა, —აღბათ დიდ დროს მოითხოვს, —და არც არავინ უწყის, როდის გამოქვეყნდება ეს ნამუშევარი, ან რა ხასიათის იქნება მისი შედეგები. თედომ კი, ერთათ ერთმა კაცმა, დაასწრო მთელ დაწესებულებას, მარტოკა იღვა თავს მთელი კითხვის სიძნელე და გამოიყვანა კიდევ უცილებელი დასკვნა: დასელები არიან კოოპერატივებში, დასელები არიან ქვეყნის დამღუპავი, ჰკა დასელებსო! მოდი და ნუ გაგიკვირდებათ: ერთმა კაცმა, ერთათ-ერთმა, ამდენი ჭკუა გამოიჩინოს! მარა დაილოცოს ღვთის განგება: თურმე ვისაც ჭკუას მისცემს, ორივე ხელებით მისცემს.

რატომ ნათლობაში არავინ იკითხავს, ბავშვს როდის ნათლავთო იმიტომ, რომ სულელმაც კი იცის, რომ თუ ბავში არ მოენათლავთ, მას საქციფოთ არ დააჯდენდენ. ეს ხომ ასეა, მარა მას შემდეგ, რაც თედომ კოოპერაცია მონათლა და გადანათლა კიდევ, რაღა საქიროა, რომ ვისგანაც ჯერ არს კვლავ იკრებება სტატისტიკური ცნობები. კვლავ სწარმოებს გამოკვლევას, კვლავ დიდი სამზადისია ნათლობისთვის? ვინლა ვინლა აანთებს სანთელს, როცა მზე ამოსულია, ვინლა ეძებს მოსარჩენ წამალს დამარხული კაცისთვის? უსამართლობაა ასეთი მოპყრობა ღრმა ნააზრისა, შრომის უაზრო გაფლანგვაა, უბრინცილობაა.

ჭკვიან მტკმელს, ჭკვიანი გამგონე უნდაო. თუ
 დოს კი ამ მხრივ ბედი არა სწყალობს. გამგონე
 მას არც ჭკვიანი ყოლია როდისმე და არც სულ-
 ელი. განა ცოტა ჭკუა აქვს თედოს დაყაბული ავ-
 ტონომიაზე, რეალურ მოსახლეობაზე, უცხო კაპი-
 ტალზე, ერობაზე, მარა ვინ იყო გამგონე? რომელ
 თავგამეტებულ ფედერალისტს დამისახელებთ, რომ
 თედოს რომელიმე წერილი ბოლომდე წაეკითხოს?
 ასოთ-ამწყობიც კი მის სტატიას ასოებათ აწყობს
 და არა სიტყვებათ, თითქო ეშინიან სიტყვებიდან
 აზრი არ გამოხტეს და თავში არ შემოვიდესო. ცენ-
 ზორიც კი გადააფლებს თავის მოწყალე თედოს თე-
 დოს სტატიას, —ნათელი აზრის მასაც ძალიან ეში-

ნიან; სამაგიეროთ თედოს ნაწერი უკლებლათ იბე-
 კდება. მარა რაღაა ისეთი დაბეჭვდა, თუ თედოს
 მეტი არავინ წაიკითხავს?

ნუ თუ ჭკვიან თედოს ამ უკანასკნელ სპეცი-
 ალურ გამოკვლევასაც ასეთი ბედი ეწვევა? ერთი
 მხრით ახიც კია მასზე. ვინ ათავსებს ასეთ სპეცია-
 ლურ ნაწარმოებს გაზეთის ფურცლებზე? გაუგზავ-
 ნოს იგი შესაფერ სპეციალურ დაწესებულებას: იქ
 უექველათ გამოუჩნდება მას წამკითხავიც და გამ-
 კითხავიც, უექველათ დააფასებენ მას ჯეროვანათ
 და შემდეგშიაც არ მოაკლებენ მის ავტორს იმ ყუ-
 რადლებას, რასაც ის საესებით ღირსია.

ფოცხვერი.

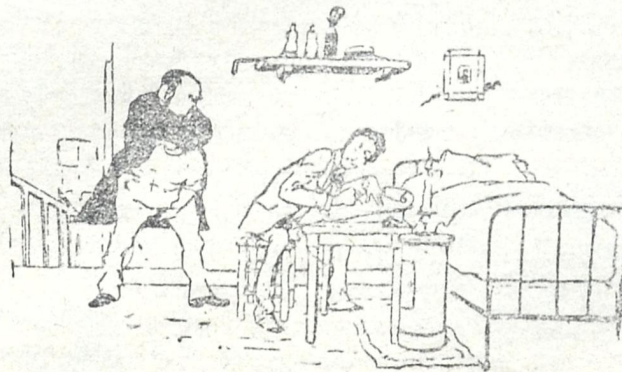

მხატვრობა ბ. ვ ი ლ მ ი ს ა

შურიხიება ისიდორესი

(თარგმანი ესე ეძღვნების ეშმაკისაგან ქართველ ნოქრებს, ცხოვრებაში სახელმძღვანელოთ).

ისიდორე პლანკეს, პატარა საწვრიმალო დუქნის ნოქარს, დაუძლეველი მისწრაფება
 აღმოაჩნდა ლიტერატურისადმი. სწორეთ ამ მოუღრეკელმა თინმა ლიტერატურისადმი აი-
 ძულა პლანკეს მამა, პატრონი საწვრიმალო დუქნისა, შვილი სოფლიდან პარიზში გაეგზავნა.

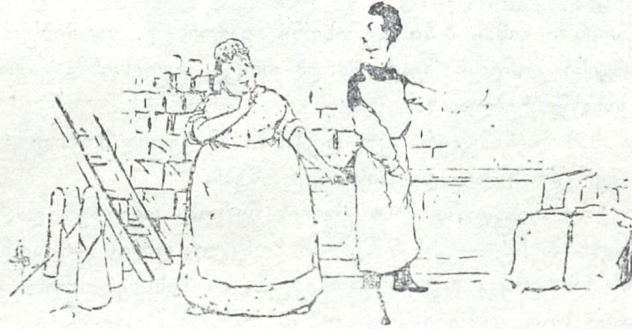
— აჰაა, შენ აქ კომედიებსა სჩხრეკ? დაიღრიალა მამამ. როცა შვილს პირდაპირ
 დანაშაულში საწერ მაგიდასთან მოასწრო. — შენ არცხვენ, ლაწირაკო ჩემს პატროსან სახელს!
 ხვალვე პარიზისაკენ გიკრავ თავს; შეიძლება იქ მოხვიდე გონს და გადაეჩვიო ამ უმსგავსო
 ჩვეულებას!

ნახევარი წელი იმსახურა ისიდორემ პარიზელ ვაქართან. ის აკვირდებოდა თავისს მახ-

ლობლებს, სწავლობდა მათ სისუსტესა და ნაკლულევანებებს; თავის რვეულში იწერდა და ინიშნავდა ყოველივე ღირს შესანიშნავს.

მოსამსახურე გოგობ, მზარეულებს და დაბალ მოხელეებს ძლიერ უყვარდათ ისიდორესთან მასლაათი. ყველა აქებდა ვაჭართან ახალგაზრდა ისიდორეს, მის გონება მახვილობასა და საქმის უნარს.

საეაქროს პატრონს, ბ-ნ კარნიბუას, კიდევაც შეშურდა ისიდორეს ასეთი სახელი და დიდება.

კარნიბუას მეუღლე კი ცეცხლზე ნავთს ასხამდა, რითაც უფრო ამწვავებდა ქმრის ნოქართან დამოკიდებულებას. ქალბატონმა პირველ-ყოვლისა მოინდომა ახალგაზრდა ნოქრის გულის მოგება, მაგრამ ცდამ ამაოთ ჩაუარა. საკმარისია დახედოთ უტყუარ გამოხატულებას აღნიშნული ქალბატონისას ამ ჩვენს სურათზე, რომ თქვენთვის აშკარა შეიქმნეს წმინდა და სპეტაკი დამოკიდებულება ახალგაზრდა ნოქრისა ბ-ნ კარნიბუას მეუღლისადმი. მაგრამ ეს არა კმაროდა ბ-ნ კარნიბუასათვის, იგი მიუხედავად ამ აშკარა საბუთისა ფარულ ექვების ცეცხლზე იდაგებოდა.

ისიდორესაც კარგათ ესმოდა, რომ ასეთი მდგომარეობა ხანგრძლივი ვერ დარჩებოდა. ის მართალიც იყო.

ერთ მშვენიერ დილას, რალაცაზე გულ მოსულმა მოეაქრემ ნოქარი ადგილიდან დაი-თხოვა.

— ძალიან კარგი, ბატონო, მე წავალ, — მიუგო მომავალმა დრამატურგმა.

ამით დასრულდა მათი უთანხმოება.

გაიგო ეს ამბავი თუ არა, ქალბატონი კარნიბუა ერთხელ კიდევ შეეცადა ჯიუტი ნოქრის გულის მონადირებას.

— ერთად-ერთი სიტყვა მითხარით,—თაფლის ენით წასჩურჩულა ქალბატონმა—და მე მოვაწყობ, რომ თქვენ ისევ აქ დარჩეთ.

რა სიტყვა უთხრა მას ისიდორემ?

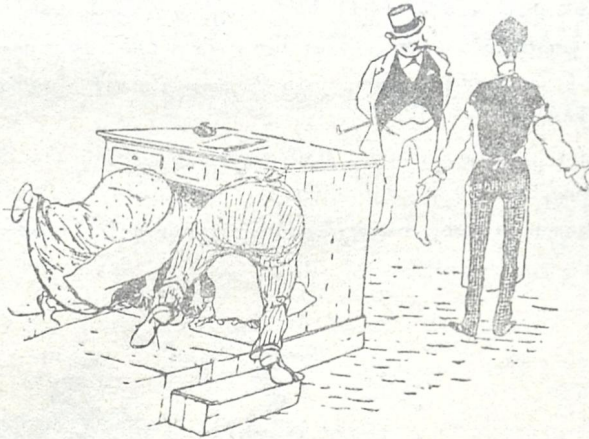
ამ საიდუმლოს შთამომავლობა ვერ გაიგებს. ჩვენ ვიცით მხოლოდ ერთი რამ: ამ სიტყვის შემდეგ ქ-ნი კარნიბუა დაუძინებელი მტერი შეიქნა მისი.

უგემურისა და ცივი საუზმის შემდეგ, (ცივის ყოველ მხრივ) ისიდორე თავის საქმეს დაუბრუნდა—გადაწყვეტილი იყო, ის მეორე დღით დასთხოვოდა სამსახურს.

უცებ კარებში ვინმე ბ-ნი გერისონი გამოჩნდა. კარნიბუამ ძველ ვალში მას პატარა ბოქვით უვარგისი კონიაკი შეატყუა და როცა გერისონმა ვაქრის ოინი გაიგო, წამოვიდა „ანგარიშის გასასწორებლათ“.

ის უკვე რამოდენიმეჯერ იყო დუქანში ამ კეთილშობილური მიზნით, მაგრამ ვერასოდეს სახლში ვერ მოასწრო დუქნის პატრონებს.

ყოველ ახალ მოსვლაზე მისი გულის წყრომა ღვივდებოდა, სულ ცოტა რომა ვსთქვათ ერთი გრადუსით მაინც—უკანასკნელათ მოსვლის დროს გარისონმა უკვე აღუთქვა რამოდენიმე ნექნების ჩამტვრევა ბატონ კარნიბუას, ან მის მეუღლეს. დღეს კი, თუ ხელში იგდო შეიძლება წუთი სოფელსაც გამოასაღმოს ორივე ცოლ-ქმარი. ცოლ-ქმარ კარნიბუას სამართლიანათ შეეშინდათ გერისონის შეხვედრისა და დანახვისთანავე ფიცხლავ დაზგას ქვეშ შეძვრენ. ძლივ-ძლიობით მოასწრეს ნოქარის გაფრთხილება:—ისიდორე! უთხარი რომ ჩვენ სახლში არა ვართ.

— ბ-ნი კარნიბუა სახლშია?—იკითხა გერისონმა.

— არ ვახლავთ, ბატონო.

— მეც ვგრე ვიცოდი! რა გაეწყობა, კადევ მოვალ, მაგრამ გადავცით თქვენს ბატონს, რომ თითოულ ჩემს მოსვლაზე ემატება სარგებელი ძველს ვალს. როცა იქნება ხომ მოვიწყვედევ სახლში და მაშინ!..

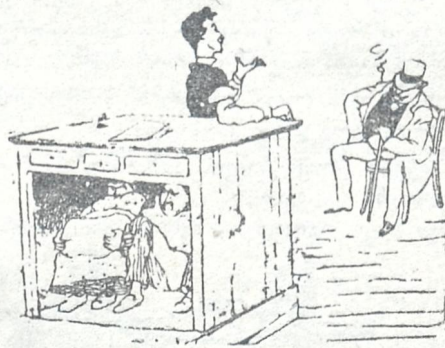
გერისონმა თავისი სიტყვები ჯოხის საგულისხმიერო მოქნევით დაასრულა.

ისიდორეს თავში მოულოდნელათ დაიბადა უცნაური გეგმა უმაღურ ბატონების შურის ძიებისა.

— ბ-ნი ვარნიბუა, მართალია, გარეთ გამოვიდა, მაგრამ მალე დაბრუნდება,—მიუგო ნოქარმა გერისონს.—მართლა? ვანციფრებით შეეკითხა სტუმარი.

— ბატონმა მიბრძანა თქვენ უთუოდ მოგაცდევინოთ მის დაბრუნებამდე. ინებეთ, აი

აქ დაბრძანდით. — ისიღორემ დაუდგა სკამი ბატონ გერისონს სწორეთ დაზგის პირდაპირ.

— მეჩქარება, არ შემძლია ამდენი ლოდინი... ბუზღუნებდა გერისონი.
ბატონი სულ რამოდენიმე წუთის შემდეგ დაბრუნდება.

— კარგი, დავიცი.

ცოლ-ქმარ კარნიზუსა შიშით ენა ჩაუვარდათ. დაზგის ქვეშ ვიწროობა და მოუხერხებელი საჯდომი იყო. მაგრამ სხვა გზა არ იყო, ძალა უნებურათ უნდა მოეთმინათ. ისიღორე, თითქო აქ არაფერიაო, ნაევარდობდა დუქანში აქეთ-იქით და იგონებდა საშუალებას, თუ როგორ გაეხანგრძლივებია წამება თავისი ბატონებისა.

ხუთი წუთის შემდეგ გარისონს მოთმინება დაეკარგა. ის წამოდგა და კარებსაკენ გაემართა. დაზგის ქვეშიდან გულდამწვინებული ამოახვრა მოისმა.

— მოითმინეთ, დღეთს გულისათვის მოითმინეთ, ბატონს ძლიერ უნდოდა თქვენი ნახვა — შევედრა ისიღორე სტუმარს. მე გამლანძღავს, როცა გაიგებს თქვენ აქა ბრძანდებით და ვერ კი მოვახერხებ თქვენი შეჩერება.

— საზიზღარი! წაიბუტბუტა ვილაცამ დაზგის ქვეშიდან.
გერისონი კვლავ ყოყმანობდა.

— თქვენის აზრით ის დაიბრუნებს უკან თავის კონიაკს და მე გადამიხდის ჩემს ვალს?

— რამდენათაც მახსოვს, — სთქვა ისიღორემ — ჩემი ბატონი აპირებს გადაგიხადოს ყველაფერი რაც გერგებათ.

დაზგა შეინძრა.

გერისონი ისევ ჩამოჯდა. ისიღორემ გადასწყვიტა მისი მუსაიფით გართობა.

— უთუოდ უნდა დაუცადოთ, თუ ჩემს ბატონს მართლაც მართებს თქვენი რამე...

— მე ვაჩვენებ ჰმართებს მას ჩემი თუ არა! — მუქარით წარმოსთქვა გერისონმა და ბრაზ მორეულმა დაზგას მუშტი დაჰკრა.

— აქაური საქმეები ისე აწეწილ ჩაბნეულია, ბატონო, რომე შმაკიც კი ფეხს წაიტეხს, შენიშნა ისიღორემ.

— უკაცრავად! მე ვერ ამიბნევენ ანგარიშს. მე ვაჩვენებ მათ თამაშას.

— რომ იცოდეთ, ბ-ნო, რა ძნელია ისეთ ტუტუტთან სამსახური, როგორც ეს კარნიზუსა, — წარმოსთქვა ისიღორემ — რასაკვირელია ცოლიც ბევრით არ ჩამორჩება ღირსეულ მეუღლეს!

— მე ქ-ნი კარნიზუსა მხოლოდ რამოდენიმეჯერ მინახავს და ისიც ერთი თვალის მოკვრით — წარმოსთქვა გერისონმა.

— წარმოიდგინეთ ხომ ასეთი ჯოჯოა და ისიც...

— ნუ თუ?..

გერისონს გაეცინა, მაგრამ მყისვე განცვიფრებული შეჩერდა.

დაზგა შეინძრა და ნაესავეთ ქანაობა დაიწყო. ისიდორეს სიტყვებისაგან გაბრაზებული ქმარი დაზგის ქვეშევე შეუღდა ცოლთან ანგარიშის გასწორებას.

— საოცარია, დაზგა ინძრევა— წარმოსთქვა ვანცვიფრებულმა გერისონმა.

— ეგ იმისგან წარმოსდგება ბატონო, რომ ზედა სართულში ამის პირდაპირ დადიან,

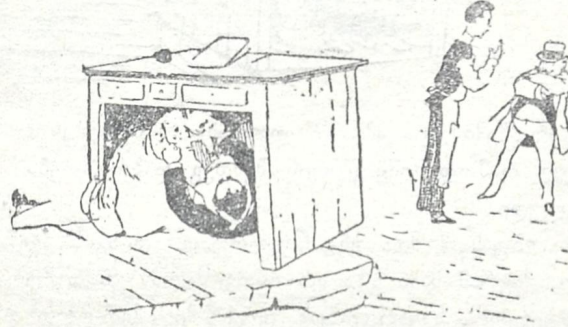
— დაამშვიდა სტუმარი ნოქარმა, რათა განეგრძო წამება დაზგის ქვეშ მობინადრეთა.

— მაშ თქვენ ამბობთ, რომ ქ-ნი კარნიბუა...

— დიახ, ძლიერ საეჭვო ყოფა-ქცევის პიროვნებაა, მაგრამ არც ქმარი აკლებს ხელს.

— ჩინებული მეუღლენი ყოფილან!

— შეხედეთ, დაზგა ისევ აცეკვდა! — შესძახა ისიდორემ.

— როგორც ეტყობა ზემო სართულში ძლიერ ბუქნაობენ, — შენიშნა გერისონმა.

ისიდორეს სიტყვებისაგან ბრაზ მორეული ქალბატონი კარნიბუა ჯავრს იყრიდა თავის ქმარზე.

— როგორც ვატყობ თქვენი ალა არსად სჩანს — წარმოსთქვა გერისონმა და საათს დახედა.

— ნუ სწუხდებით! პირობას გაძლევთ, რომ თქვენ უთუოდ ნახავთ დღეს ბ-ნ კარნიბუას — მიუგო ნოქარმა. ნებას მიბოძებთ რაიმე შეგთავაზოთ, ვიდრე ბატონი დაბრუნდ ება?

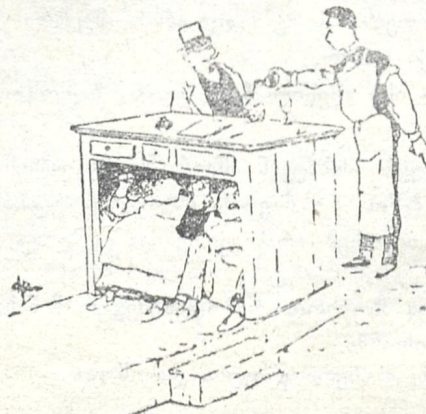
— სიამოვნებით, მხოლოდ არა ისეთი კონიაკი, რომლითაც მე იმ ავაზაკმა დამასაჩუქრა.

ისიდორემ ჩამოღდა დაზგაზე ორი მოზრდილი ჭიქა, გახსნა ძვირფასი, ძველი კონიაკის ბოთლი და დაასხა. დაზგა თითქმის ყალყზე შედგა, მზათ იყო ისიდორეს გააფთრებით დასჯახებოდა, მაგრამ შრისხანე სტუმრის შიშით ვერა ბედავდა.

— თქვენი გამარჯვებისა იყოს, ბატონო ჩემო!

— გაგიმარჯოს ჭაბუკო! — მშვენიერი კონიაკია! — დააყოლა გერისონმა.

— მე თქვენ უეტესსაც მოგართმევთ.

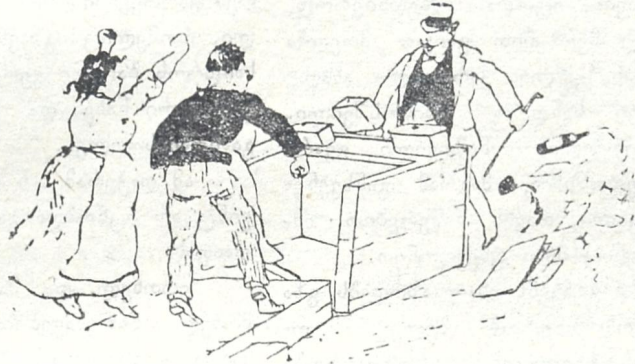

დააწვინა რა გახსნილი ბოთლი დაზგაზე, ისიდორე გაეშურა საუკეთესო კონიაკის მო-

სატანათ. ისევ იფეთქა პრობკამ და კვლავ გაისმა გერისონის ტუჩების სიამოვნების წკლავუნი. დაზგის ქუქრულტანიდან კი ძვირფასი სასმელი თავს ესხმის წამებულ ცოლ-ქმარს და მათი მოთმინების ფიალას ავსებს. დაზგა ისეთის ძლიერებით შეინძრა, რომ გერისონი მიხვდა საიდუმლოებას. — ერთი შეხედვით, — შეპყვირა მან — ისინი დაზგის ქვეშ შემალულან!

დამაღვა შეუძლებელი გახდა.

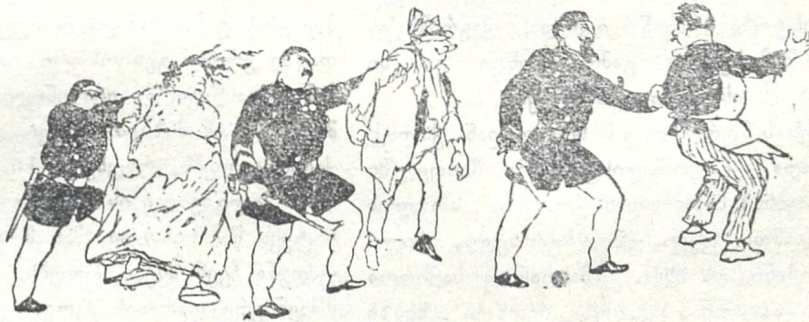
დაზგა გრილით იატაკზე დაეცა და გარისონის წინაშე გააფთრებული ცოლ-ქმარი წამოიქიმა.

— საზიზღარი! დასკვივლეს ცოლ-ქმარმა.

— თქვენ თითონ საზიზღრებო! — დაიდრიალა გერისონმა, მიიღო რა თავის თავზე ისიდორესადმი მიძღვნილი ღონძღვა.

ის ეკვეთა ცოლ-ქმარს, როგორც გაცოფებული ხარი ტორეადორს. ვინ იცის რამდენ ხანს გაგრძელდებოდა ვგ საბედისწერო შეტაკება და თავ-პირის მტერევა, თუ უცებ პოლიციელნი არ გაჩენილიყვენ. გათიშვისა და დაშოშმინების შემდეგ პოლიციისაკენ წაიყვანეს ყველა მომქმედნი პირნი ისიდორეს მიერ შექმნილი ფარსისა.

წაიყვანეს ყველა, გარდა თვით ავტორისა... ისიდორემ სამუდამოთ მიატოვა ღუქანი სწორეთ იმ დროს, როცა დაზგა დაემხო. მაგრამ მოყვასთადმი თანაგრძნობით მუდამ აღსავსე იყო იმისი წორჩი გული: სწორეთ მან მოიყვანა პოლიციელნი.

თარგმანი: მუშაკისა.

პ რ ე ე ი ა

(ვუძღვნი ხილისთაველებს)

ჩვენს ქვეყანაში იყო ერთი ქართველი „ჟურნალისტი“ წარმოიდგინეთ ჩვენი უმაღლესობა და საზოგადო მოღვაწისადმი გულგრილობა: ის თუ ჟურნალისტი იყო არავინ იცოდა. საბედნიეროდ, თვით ჟურნალისტისავე მეოხებით გაიგო მთელმა ქართველობამ, რომ მას ჰყოლია ქართველი ახალგაზრდა ჟურნალისტი—სანდრო ბაისოსშვილი. ბაისოსშვილი რასაკვირველია ნამდვილი გვარი არ არის, არამედ ფსევდონიმია, მაგრამ განსვენებული ვენატე ნინოშვილი, თავის ნაწერებით იმდენი არაფერია რამდენიც მისი ფსევდონით.

ნინოშვილის შემდეგ ჩვენს ახალგაზრდებს გზა გაეხსნათ, ადვილი დარჩა პოეტობა, ბელეტრისტობა, პუბლიცისტობა, აქტიორობა, კრიტიკოსობა და სხვა. ვისაც დედა კი ყავს (ან ჰყოლია როდისმე,) და ამ დედას სახელი კი ჰქვია, მას ფსევდონიმიც მზათა აქვს და მეტი რაღაა საჭირო, — თავი და თავი ფსევდონიმია. ბაისო შვილიც ალბათ რომელიმე ნიჭიერი ჟურნალისტის ფსევდონიმია და ბარაქალაქ-ნ ბაისოს რომ ქვეყანას ასეთი ნიჭიერი შვილი აჩუქა.

ოპ იმას მოგახსენებდით, სანდრო ბაისოსშვილის ჟურნალისტობა არავინ იცოდა, მაგრამ ეს საიდუმლოება შემთხვევით გამომჟღავნდა და აი როგორ მოხდა ეს ისტორიული ამბავი:

ერთ დღეს სანდრო თავის სოფლიდან ქალაქში ბრუნდებოდა. (ჟურნალისტი ამა სოფელში როგორ გასძლებს!) სოფლიდან ქალაქში სოფლის ნაბათები მოჰქონდა: ფელამუში, ჩურჩხელა, ხილი ხაჭაპური, ყურძენი და სხვა. ამასთანავე საჭიროა იცოდეთ, რომ ამ ომის დროს რკინის გზებზე ერთგვარი მხედრობა გაჩნდნენ. წინათ, როცა ჯვაროსანთა ომი იყო, მაშინდელ მხედრებს ქართველები ჯვაროსნებს ეძახდნენ რუსები კი „კრესტანოსცებს“ უწოდებდნენ. ახლანდელ მხედრებს რკინის გზის ჟანდარებმა „სპირტონოსცები“ უწოდეს, ვინაიდან მათი ერთი ადგილიდან მეორე ადგილას აკრძალული ხილი—სპირტი გადააქვთ. მხედარ კაცებს დედა კაცებმაც მიზამეს, ამის გამო ჟანდარები გაუჩხრეკელს არავის არ სტოვებს. ხშირათ

ორსული დედა კაციც კი „სპირტონოსკა“ ჰქონათ... მაგრამ, ბევრჯერ მომხდარა, რომ ძუძუ მწოვარა ბავშვი სპირტით სავსე ტიქტორა აღმოჩენილა... ამის გამო ადვილი გასაგებია, თუ რათ გაჩხრიკეს სანდრო ბაისოსშვილის „გვადრუტი“ სანდროს თავის თავი დაჭერილი ეგონა და იმავ სადგურიდან აფრინა დეპეშა გაზეთებში: „შეიპყრეს ქართველი ჟურნალისტი სანდრო ბაისოსშვილი, რომელიც იგზავნება საგუბერნიო ციხეშიო...“ სანდროს ბარგში ვერც საეჭვო, და ვერც საკბილო ვერაფერი ნახეს და მეორე სადგურიდანვე უკვე გაანთავისუფლეს.

ამ დაქერამ ბ-ნ ბაისოსშვილს სახელი გაუთქვა; ვინც არ იცნობდა გაიცნო, ვინც ვერ აფასებდა დააფასა... .

ერთხელ, და მალე, სანდრო ერთ დაბაში მოხვდა ნათესავებში: მოგეხსენებათ ახლა სოფლათ მამალთა გვალვია. ერთ კაცზე ორი დიუჟინი ქალი მოდის, ამიტომ სოფლათ ახალგაზრდა კაცის, და ისიც სხვა სოფლის, და მეტადრე ჟურნალისტის გაჩენა, დიდი ბედნიერება არის. მის გაცნობასა და პატივისცემას ყველა ცდილობს, სანდროც ხელი ხელ საგოგმანებელი შეიქმნა.

„მე წავყოფი სანდროსაო,
ლამაზსა და სანდროსაო“

აღიღინებდნენ გასათხოვრები გიტარაზე. ხაჭაპურების ქამამ სანდროს მუცელი აუშალა, მაგრამ თავში ერთი გენიოსური აზრი მაინც მოუვიდა. მან გადასწყვიტა ეროვნული ხაჭაპურის სახელის მოხვეჭა. ამ მიზნით თავი მოუყარა გასათხოვარ ქალიშვილებს, რიცხვით 15.

ქალიშვილების წინაშე სანდრომ გრძობიერი სიტყვა წარმოსთქვა, მან მოიგონა და ქებათა ქება უძღვნა ჩვენ ძველ ქალებს, რომელთაც იცოდნენ მშვენიერი დარაიის ქსოვა, და კიდევ უფრო მშვენიერი ხაჭაპურის ცხობა. აღნიშნა, რომ ახლანდელი ქალები ამ მხრივ ძველებს ჩამორჩნენ... საჭიროა აღსდგეს ძველი ჩვენებური ეროვნული ხაჭაპური, პაპიროსის სითხე ცომით, და მტკაველის სისქე ჩვილი ყველით გატენილი გაუმარჯოს მას, ვინც ყველაზე უკეთეს ხაჭაპურს გამოაცხობს... .

ამის შემდეგ გაიმართა ბქობა, თუ როგორ და რა გზით აღსდგეს ეროვნული ხაჭაპური. დიდი ხნის კამათის შემდეგ კრებამ მიიღო ისევ სანდროს

წინადადება... „მოძვეალ შაბათს დღეღენის მოსვლის შემდეგ კონსტანტინე მუსუსაძის სახლში 15 ქალიშვილმა უნდა მოიტანოს თავისი ხელით გამოცხვარი თითო ხაჭაპური, იქვე მოუყრის თავს 15 ახალგაზრდას, რომლებიც სათითოდ იგემენ ხაჭაპურს, და რომლის მიერ გამოცხვარი ხაჭაპური იქნება ყველაზე უგემრიელესი, იმას მიეცემა პრემიათ ვაჟების მიერ 15 მან ღირებული „პადარკა“...“

ქალიშვილები დიდათ დაფაცურდენ... ეძებენ ყველს, ფქვილს, კეცს, შეშას, მერდინს...

ღილიჯანიც მოვიდა. წერილებიც მიიღეს... კონსტანტინეს სახლი განათლებულია... გამოცხადდა მხოლოდ ექვსი ქალიშვილი... ექვსი ხაჭაპურით, ხაჭაპურები ექსპერტებმა სერიოზულადა მიირთვეს და პრემია კი შეაყოლეს...

ავყა.

ანბარიში

(ცხოვრების სურათი)

— ბატონო, ხურდა არა გვაქვს — უთხრა მე-ღუქნემ ვასოს, როდესაც მან ნაყიდ სამ გირვანქა მსხალში სამ მანეთიანი გაუწოდა.

— მაშ რა ვქნა?

— როგორც თქვენი ნებაა! ხურდა კი არ არის.

— რა გერგება სულ?

— თოთხმეტი შაური და ორი კაპიკი.

— მოიცა... მოიცა... მგონი მაქვს ხურდა... არა... ერთი ათ-შაურიანი მქონია, ერთი ორ-შაურიანი და სამ-კაპიკიანი.

— ბატონო, მომეცი საში მანეთი და ხურდას მოგართმევთ ორ-მანეთ ნახევარს, მერე კი ოცდა-ორი კაპიკი მომეცი.

— კარგი... აიღე... ერიპა... მერე სადა მაქვს ოცდა ორი კაპიკი? მოიცა, მოიცა, კაცო, რამდენი მოგეცი შენ?

— ათი შაური.

— მაშ კიდევ ათი შაური აიღე და ოცდა რვა კაპიკი მომეცი.

— ოცდა რვა კაპიკი რომ მქონოდა, ბატონო, ხომ მაგდონსაც აღარ გაწვალებდით.

— ფუი! მაშ რა ვქნა? ჰო, მოვიფიქრე... აჰა, ეს ცამეტი კაპიკი.

— მერე რა გამოვა, ბატონო!

— აიღე, აიღე. ენახოთ იქნება გამოვიდეს რამე.

— კეთილი, ბატონო, მიბოძეთ.

— ეხლა რამდენი მმართველს?

— ცხრა კაპიკი.

— ჰმ! ეს როგორღა მოგცემ?

— არ ვიცი, ბატონო... თუ გნებავთ, კიდევ ერთი გირვანქა მსხალი წაიღეთ.

— ასწონე!.. მაშ ეხლა რამდენი გერგება.

— სულ ოცდა ცამეტი კაპიკი.

— ეს ერთი მანეთი... მომეცი ხურდა.

— ეხლა ხომ უარესი გამოვიდა, ბატონო! იქნებ კიდევ მოგეძებნებთ სადმე ხურდა.

— ოჰ, ოჰ! აჰა, საფულე! მაქვს ორი ათ-თუმნისანი, ერთი ოცდა ხუთიანი და ორი თითო თითო მანეთიანი. ოჰ, დავიღალე.

— მანეთს ავიღებ... მაშინ შე თქვენი მემართება, ჩემო ბატონო, ცამეტი შაური და ორი კაპიკი.

— ოჰ, ოჰ! მართალი ხარ!

— ესე იგი ათი შაური და ჩვიდმეტი კაპიკი... ეს თქვენი ათი შაური, ესეც... ფუ! აკი გავატანე იმ ყურულმსად ბიჭს თქვენი მოცემული ხურდა.

— ეხ!.. დაიქი ოცდა ხუთიანი...

— რად მინდა, ბატონო!

— არ გინდა?... შევინახაში!..

— მომეცი ისევე ის ათ-შაურიანი და გამოვასწორებ საქმეს... ეხლა შე თქვენი მმართველს... შე თქვენი მმართველს... რაღა?... თქვენ ჩემი გმართველთ თოთხმეტი შაური და ორი კაპიკი, ესე იგი სამი გირვანქა მსხლის ფასი.

— კაცო, ხომ მოგეცი იმ მსხლის ფასი? ღმერთო ჩემო!..

— ოჰ ოჰ, უკაცრავად... ესე იგი შე მმართველს თქვენი ოთხი აბაზი და შვიდი კაპიკი.

— არა, შენ გმართველს ჩემი ათი-შაური, ცამეტი კაპიკი და ერთი გირვანქა მსხალი.

— ბიჭო, აუწონე კიდევ ერთი გირვანქა მსხალი.

— არ მინდა, არ მინდა!.. ღმერთმა დამიფაროს მსხლისაგან.

— თქვენ ხომ მოითხოვეთ?..

— მომეცი, კაცო, ხურდა... მომეცი... დავილაღე ამდენი ლაპარაკით.

— ემ წუთში, ბატონო, მაშ მე თქვენი მმართვებს ორი აბაზი და სამი კაპიკი. მომეცით კიდევ მანეთიანი და გავასწორებ საქმეს.

— აჰა, აჰა, გაუმადლო! აჰა! — ვასომ თვისი საფულე თავში ახალა მდღუქნეს—მომეცი ჩემი ორი კაპიკი, მომეცი ჩემი ხუთი შაური! ხა! ხა! ხა! ხა! ოჰ! ვასოს გული შეეწუხდა.

—

აი, რას ნიშნავს ბევრი ანგარიში!

გზავული

მეჩეხესთან

(დასასრული*)

VI

სტეფანე, არშაკა და გრიშა.

სტეფანე. (განცვიფრებულ არშაკს) არშაკ, ეს ინჩხაბარა!

არშაკა. ახია შენზე. არა, შენ რომელი რეემატიზმის დოქტორი ხარ რომ კანკებს უსინჯავ!

სტეფანე. ვა, მაშ ზომა არ ავიღო, კაცო!

არშაკა. ეე, ტუტუტუ, ტუფლის ზომას უღებ, თუ ჩულქის პადვიანკას უკეთებ! არა, იმ კაბას რომ უწევს ზევით-ზევით ვინ მოგიწონებს ერთი მითხარი!

სტეფანე. არა, ეს ყურუმსადიც რაღა ეხლა დაეტაკა! (შეუბღვეს გრიშას) უუ, სულ კბილები უნდა დაგამტერიოს კაცმა!

გრიშა. (ტირილით) თითონ დამეტაკა და მე რა უყო!

სტეფანე. (მიიწვეს გრიშასკენ და გაჯავრებით) აი, შე უშნო, შენა!

გრიშა. (დრიაღებს) თითონ დამეტაკა და მე რა უყო!

არშაკა. (სტეფანეს) მაგასთან რა გინდა კაცო! ეს ორი ამოტოლა ვირები დაგვპენტა და მაგას რა უნდა ექნა!

სტეფანე (ხაშს აკვირდება) ვა, ვა, რა ხაში, კაცო, ერთი შეხედე. აფსუსი არ არის ამისთანა ჩლიქების დაღუბვა! (შეუბღვეს გრიშას) უუ, შე დოკლაპიავე, შენა!

გრიშა. (ტირილით) თითონ დამეტაკა და მე რა უყო!

არშაკა. დაანებე, კაცო, თავი. მაგისი რა ბრალია!

სტეფანე. მოკრიფე ეს ყველაფერი და მოასუფთავე აქაურობა.

გრიშა. (ასრუტავებს ბუტბუტით) მე ხომ არ დავტაკებულვარ და!

სტეფანე. (არშაკს) მოდი არშაკ, მოდი ეს ღვინო მაინც დავლიოთ ამ გაჯავრებულ გულზე.

არშაკა. (წასვლას აპირებს) არ მინდა, ძმაო, ღვინო. კიდევ რომ მოვარდეს ის ქაჯი ხომ დავციხეთქავს თავებს (მიდის).

სტეფანე. ერთი, არშაკ, ერთი.

არშაკა. (კარებს) მოვალ, მოვალ, დუქანს მივხედავ და მოვალ ეხლავე.

სტეფანე. გელოდები აი!

არშაკა. არ უნდა ლაპარაკი, მოვალ რაღა ვა (გაღის).

VII

სტეფანე, გრიშა, შემდეგ ავქსენტი.

სტეფანე. (დაზგას მოეყვება და სუამს ღვინოს თვრებს და ძალი ეზარება) ვა, რა ძალიან გამიჯავრდა ეს ჩვენი ბარბარე! მინისტრის ცოლებს ეარშიყებიან და მე რომ ვილაცა სლუჟანკას გავეარშიყო დიდი საქმეა! ძალიან დაბრაწული ლოყები კი აქვს იმ შაჩვენებულს იმასა. მაშ ეს იმის სადღენძელო იყოს! (სუამს შერე ლუდლუდით გრიშას) ბიკო, რას აკეთებ შენ მანდა!

გრიშა. ტუფლებსა ვფხეკავ.

სტეფანე. (შეუკვირებს) შერე ვერ მოარჩი აქამდის, შე ლაწირაკო, შენა!

გრიშა. არ იფხეკება ეს ვერანა და მე რა უყო!

სტეფანე. (ძილი ერეკვს და ლუდლუდით) ხმა გაიქრე! (კედელზე მიეყვება და სთვლემს. კარგი მოფრალა).

*) იხ. „ემშაკ. მათრახ.“ № 44.

გრიშა. ხაზინ, რომ იძინებ მე რა უთხრა მუშტრებსა!

სტეფანე. (ფუღლუდით) ზავთრი, ზავთრი ბუღიტ. (შეიძინება და ზატარა ზაუზის შემდეგ შემოდის კქსენტი.)

VIII

იგინივე და ავქსენტი.

ავქსენტი. ხაზინს სძინავს, ბოშო?

გრიშა. მე რა ვიცი, თვალები კი დახუჭა და!

ავქსენტი. ბოშო, ჩექმები მზათაა?

სტეფანე. (შეინსიყვას) ზავთრი, ზავთრი ბუღიტ.

ავქსენტი. (გრიშას) ჰა, ზავთრიო! ბოშო, თვრალია შენი ხაზინი?

გრიშა. მე რა ვიცი, ამ ღვინოს, კი ძალიანა ყლურკავდა და!

ავქსენტი. მეიტა, მეიტა, ბიძია, ჩექმებს სხვას გავაკეთებებ. არ მინდა თქვენი არაფერი.

გრიშა. მე საიდან მოგცე, მე რა ვიცი სად არი!

ავქსენტი. იმე, რაფა არ იცი! მე რომ ჩექმები მევიტანე, ბოშო, გუშინ.

გრიშა. ის ჩექმები ხაზინმა სხვას ჩააცვა.

ავქსენტი. რაიო, ვის ჩააცვა, ბოშო, ვის?! როგორ თუ ჩააცვა!

გრიშა. მე რა ვიცი, ეს არშაკა კი აბრახუნებს იმ ჩექმებსა და!

ავქსენტი. (გაჯაფრებული) არა, თქვენ რა პრავა გქონდათ, რომ ჩემი ჩექმები სხვას ჩააცვით!

გრიშა. მე რა ვიცი, ჩააცო კი და!

ავქსენტი. მონახე ახლავე ჩემი ჩექმები და მომიტანე, თვარა გიტირებთ ყოფას. არ მინდა თქვენი გაკეთებული.

გრიშა. მე სად მოენახო, არშაკას ჩააცო ხაზინმა და!

ავქსენტი. მეიტა ჩემი ჩექმები თქვა!

გრიშა. მე საიდ მოვიტანო! ეხლა აქ მოვა არშაკა და შენ გამოართვი.

ავქსენტი. (ძლიან გაჯაფრებული) რაი არშაკაო, ვისი არშაკაო, თქვე რაზმონიკებო, თქვენა! მევიცუნ ხაზინს და ის გიტირებთ ყოფას! (გადის).

გრიშა. მე რას მიჯავრდები რა, მე ხომ არ

მაცვია ის შენი ჩექმები! (კულისებიდან ისმის ელენეს ხმა! შენ გენაცვალე ნატალია ეს ჩემოდანი მიატანოე მუშას სადგურზე და შენ აგერ სტეფანესთან ბატინკები მაქვს, ჩაუტვამ და ახლავე მოგეწევი. ბილეთი ამიდე არ დაგვიწედე.) რა ბატინკებიო! ნეტავი შენ იმ ბილეთს არ კარგავდე ის გირჩენია. (შემოდის ელენე)

IX

გრიშა, სტეფანე და ელენე.

ელენე. (სამგზავროთ გამოწეობილია. შემოსულია თანავე დაჯდება იქვე მდგომ ზირველ სკამზე და ფეხსაცმელს ისდის) აბა, მოიტა შენ გაზდას ის ბატინკები. (ისდის.)

გრიშა. რა ბატინკები, მე არ ვიცი!

ელენე. (ფეხსაცმელი) მაჩვენე როგორი გაკეთებულია.

გრიშა. რა გაჩვენო, ბატონო, მე არ ვიცი!

ელენე. დილას რომ ბატინკები მოვიტანე, როგორ არ გახსოვს!

გრიშა. მახსოვს ბატონო, მაგრამ ჯერ არც კი დაუწყვია, (აღვიძებს სტეფანეს).

ელენე. (ძლიან გაკვირვებული) როგორ თუ არ დაუწყვია?!

გრიშა. (ანჯდრეკს სტეფანეს) ხაზინ, პოლსაპოქებსა თხოულობენ.

სტეფანე. (ფუღლუდით) ზავთრი ბუღიტ, ზავთრი.

ელენე. (განწვიფრებული) როგორ თუ ხვალეო! რალა ვქნა ახლა, რა წყალში გადავარდე!

გრიშა. (ანჯდრეკს სტეფანეს) ხაზინ, ხაზინ!

სტეფანე. რა იყო, ბიჭო, რა ამბავია!

ელენე. როგორ თუ რა ამბავია! სად არის ჩემი ბატინკები?

სტეფანე. (იღვიძებს, მკვნიმ გარეტანებულია) იზინიტე მადამ დღეს ცოტა გადაპრუწულში ვარ და ხვალ იქნება მზათ.

ელენე. (შეწეხებული) ღმერთო ჩემო, რავექნა საით გადავარდე! მერე ეგ არის შენი პირობა, შე უსინდისო შენა! (მაიფურთხებს) თფუ, შეგარცხვინა ღმერთმა, შე ლოთო შენა! მომეცი ჩქარა ჩემი ბატინკები, არ მინდა შენი გაკეთებული.

სტეფანე. (ძილი ერევა) მიეცი ბიჭო, მიეცი. (შეიყუდება კედელზე და იძინებს.)

ელენე. (იღვას ისევ მის მიერ განდიდბატონებს, სოლო მეორე წვედს ქადაღღში ახვევს) ღმერთო, რა ვქნა, როგორ მომატყუილა ამ ლოთმა, ამ საზიზღარმა ამან! (სტეფანეს) გახსოვდეს შენ ეს ოინი და თუ ქალი ვარ გადავიხდი სამაგიეროს. შე უზრდელო, შე მატყუარავ, შენა! თფუ, შენ კაცობას! (სახქართ გადის.)

გრიშა. (იდრაჯება) ჯერ ეს ცოტაა. მოვიდეს ესლა ის ჩინონიკი რა დღეს დააყენებს ჩემს ხაზინს, მერე არშაკაც თუ შემოჩერჩეტდა იმ დროს! ვაიმე დედავ, რა ამბავი იქნება! (იფინის, ისმის კულისებში აქსენტის ხმა; ავია, ბატონო, იმ რაზბონიკ სტეფანეს დუქანია.)

X

გრიშა, სტეფანე, ავქსენტი და აპოლონი.

აპოლონი. (ხნიერი გაცაა. გუბერნატორის კანცელარიის მოსულე. სიცივის კშინას. თბილათაა ჩანმული. ზაღტოს ზევიდან შადი აქვს მსრებზე მოსმული. ჯონი უჭირავს სელში) არა, ვინ გამიბედა მე, გუბერნატორის ჩინოვნიკს ჩექმების მოტაცება! (გრიშა სსხქართ ადვიდის სტეფანეს) არა, ვინ გამიბედა მეთქი! (შემოდის) არა, შენა ბძანდები ვაჟბატონო, ის ავაზაკი ჩექმებს რომ მტაცებ!

სტეფანე. (ადვიდის, მაგრამ დაბნეულია) რა .. რა... ჩექმები კნიაზ?

ავქსენტი. გუშინ რომ ჩექმები მევიტანე, რავა არ გახსოვს თუ?

აპოლონი. (სშამაღლა) სად არის მეთქი ჩემი ჩექმები? არა, როგორ მიბედავ მე, გუბერნატორის ჩინოვნიკს ჩექმების მოტაცებას!

სტეფანე. (დაბნეულად) ვინ... ვინ მოგტაცა კნიაზ!

აპოლონი. გაჩუმდი მეთქი! მომეცი ჩქარა ჩემი ჩექმები!

სტეფანე. ხვალ, ხვალ იქნება კნიაზ...

აპოლონი. (აწვეკტინეს) არ მინდა შენი ვაკეთებული. მომეცი ჩქარა ჩემი ჩექმები, თორემ ვაცომბირებ შე ავაზაკო, შენა!

ავქსენტი. (გრიშას) მონახე, ბოშო, რას გაშტერებულხარ!

სტეფანე. ჰო მიართვი, ბიჭო, მიართვი.

გრიშა. მე რა მივართვა, ჩექმები არშაკას არ ჩააცვი!

აპოლონი. (გაკვირვებული) როგორაო! ვინ არშაკა! რომელი არშაკა? არა, როგორ ვაბედე შე საძაგელო, შე სალახანავ, შენა!

სტეფანე. (შეშინებული) სტყუის კნიაზ, ბიჭო რა იცის. მე.. მე... მოგართმევთ. (ეკებს.)

გრიშა. რას ეძებ რაც არ არის!

სტეფანე. (გრიშას) ხმა გაიკმინდე!

აპოლონი. უყურეთ ამ მიმუნს! ვილაც საბოყნიკი მე, გუბერნატორის ჩინოვნიკს ჩექმებსა მტაცებს!

ავქსენტი. მერე მაგისთანა გლახაკი, ბატონო გასალახია ღმერთმანი.

აპოლონი. გასალახი კი არა! ციმბირს გადავაცილებ. (სტეფანეს) ჩექმები მეთქი ჩქარა!

სტეფანე. (ეკებს დაბნეული) ესლავე კნიაზ...

აპოლონი. არა, როგორ გამიბედე მე, გუბერნატორის ჩინოვნიკს ჰა! შენ ვინმე უბრალო მჯღაბნელი ხომ არა გგონივარ!

სტეფანე. ვავაკეთებ, ბატონო და ხვალ მოვართმევ ჩემი ბიჭის ხელით.

აპოლონი. არ მინდა მეთქი შენი ვაკეთებული, მომეცი ჩემი ჩექმები!

XI

ივინივე, ბარბარე, დათა და შეშდეგ არშაკა.

დათა. (ჩასუქებული და ღონიერი ბიჭია, შეეტლეკარებში ღაზარაკით შემოდის) ვინ არის, ვინ, ის გულადი ვაჟკაცი ერთი შემახედე.

აპოლონი. (რს დაინახავს დათას და ბარბარეს ხმას დაუდაბლებს. ბადიშით ბარბარეს) უკაცრავათ, ცოტა ხმამალა ვლაპარაკობ, მაგრამ რა ვქნა, ძალიან გამაჯავრა ამ პიანიცამ ამან. წარმოიდგინეთ ჩექმები გამოუგზავნე გასაკეთებლათ და არამც თუ ვაკეთებია, ვილაცა ოხრისთვის ჩაუცმევია და გაუტანებია ამ უსრდისოს ამას! (სტეფანესზე ახვევს.)

ბარბარე. უი, ღმერთო მომკალი! ეგეც მე ვარ! წარმოიდგინეთ, ბატონო, თქვენზე უარესი დღე მე დამაყენა მაგ სასიკვდილემ, მაგან!

აპოლონი. (სტეფანეს) მომეცი მეთქი ჩემი ჩექმები!

სტეფანე. მო... მო... მოგართმევთ.

დათა. (რომელიც აქამდის თვალების ბრიალით უყურებდა სტეფანეს, უცებ მივარდება) შენ ხარ ის გულადი ვაჟაკი!

სტეფანე. (შეშინებული) მე... მე...

დათა. (სელებს იმელება) არა, როგორ გაბედე შენ დის ვალანძლვა, შე მიიმუნო შენა!

სტეფანე. (შიშით მოიკუნტება) არა, მე... მე... ზომას უღებდი.

ბარბარე. (მივარდება) მერე, შე სასიკვდილევ, ტუფლის ზომას იღებდი, თუ კანქისას!

დათა. (ბარბარეს გადაელობება) შენ დამაცადე ამას მე გაუსწორდები. (სტეფანეს) მაშ ქალებთან ხარ რაღა ვაჟაკი? აბა ერთი ვნახოთ როგორი ზომის ალება იცი! (მივარდება, შემოჭკრავს სტეფანეს და წაბარბაცებს. მისცვივლებიან ბარბარე, აზოლანი და აგქსენტი, სუეველანი სტემენ. სტეფანე ევირის: მიშეუღეეთ, მიშეუღეეთ!)

აპოლონი. სად არის ჩემი ჩექმები სად!

ბარბარე. უი, შე სასიკვდილევ, შე სალახანავ, შენა!

აგქსენტი. აგიც შენ, შე გლახისკირო, შენა!

დათა. აი, ასე უნდა ზომის ალება! (სუეველანი სტემენ)

გრიშა. (შეშინებული ევირის) ვაიმე დედავ, მიშველეთ! (სტეფანე გაუსხლტებათ ხელიდან და მირბის კარებისკენ, მაგრამ უცრათ შეეფეთება კარებში მომავალს არშაკს და ერთმანეთს დაუტაკებან. არშაკ ძლიან სიმთვრადის გამო წაიქცევა და ბობღავს იატაკზე. სტეფანე გამორბის.)

აგქსენტი. (არშაკს ფეხებზე დაინახავს თავის ხაზვიანის ჩექმებს) ა, ბატონო თქვენი ჩექმები!

აპოლონი. (მივარდება არშაკს) აი, შე ყაჩაღო, შენა!

ბარბარე. (დათას) ეგეც იმის ამგანავია ევ სასიკვდილევ ევა! (სუეველანი მისცვივლებიან არშაკს)

აპოლონი. (ფეხებზე ჭოხს ურტყავს) გაიხადე მე თქი ჩემი ჩექმები!

არშაკა. (მუშტებს იქნევს) იქით!

ბარბარე. უი, შე სასიკვდილევ, შენ ხომ გივღე ხელში!

აგქსენტი. გეიძვრე ჩქარა ჩექმები, თვარა მევილა სისხლი.

არშაკა. იქით! (უეველანი დაეძაულებიან არშაკს და სტენის წინა ზღანზე გამოათრევენ, ზოგი სელებს უტყვს, ზოგი სტემს. ერთი სიტყვით ერთი მეორის დახმარებით ძლიათ ხდიან არშაკს ჩექმებს. არშაკ ზირველათ უძლიანდება, მაგრამ ვერასა სდება დაფეხშიშეული, იატაკზე დაგდებული ევირის) მიშველეთ, პრისტავ, აკალოშნიკ, დვორნიკ, გარადავი!

აპოლონი. (ჩექმებს ურტყავს არშაკს) ჰე, ეგეც შენ, შე რაზმონიკო შენა!

გრიშა. (არშაკ დრიალებს, რადგან სუეველანი მას ესევიან და სტემენ. გრიშა კუთხეში მოკუნტული სდგას შიშით და დრიალებს) ვაიმე, დედილო!

გზგია.

ფარდა.

გულდათუთქული კნ. მარიამ რევაზის ასული ზურგიელიძისა, უზომოდ დამწუხრებული ასტავნოი პორუჩიკი მარკოზ ზურაბის ძე თ-დი ზურგიელიძე, პრაპორშნიკები: ვარდენ, რეზო, ქაიხოსრო, მოწყალების დანი: თამარა, ცუცა, მაკო და ლიზო ზურგიელიძენი; გულმოკლული პოდრაჩიკი ივანე ხარაძე; ტაბელჩიკი როსტომ ცხვარაძე; თინათინა, ფეფო, პრაპორშნიკი მიშა, კუკუნია, ცუცუნია, ცუცუკია, ლეო და დავით კიბოშვილები; ზაზულია, ლულუ, მარია, ბაიკო, წიპუნია, ქუქია, კუქია, ვარდო, ელენიკა, ლუბოჩკა და მაკარი (პრაპ.) ცხვარაძენი; ტყლაპის ფოდრაჩიკი პეტრე კურტანაძე; ვალიკო, ბეჟან, სიდონია, უნტერ-ოფიცერი მათე, ზოსიმე, ხვარამზე ქატოშვილები; მსახიობი სიმონ, ვაჟარი კოსტა და ნინიკა ჩხიკვაძეები; თომა, კეკე, ტატო, ატატო, ჟურნალისტი სოსო, პრაპ. ლევან, ზაზა და მიტუშა ქარიანიძენი; პრაპ. ლუტუნია, კეკელა, ლიდიკა, სათნოების და სონიკა, აკუშერკა ანეტა, მარუსია, კეტუსია, თიკუნია, პრაპორშნიკები პაპუნა და იორამ პლუტიევი; მფეთებელი ქიკიკო და პრ. ზამბაურები; რემონტის მუშები ბესო, ზაქარია, პარმენ, ვარდენ, ქსენია, ქეთინა, პრაპ. ტიტე; მარუშკა; ინტენდანტის მოსამსახურე ფრიდონ და ტაბელჩიკი ლუკა ხაზიშვილები. ვიროვან ტრანსპორტის ხელმძღვანელი თომა მუტრუკაძე და შოფერი მირიან მარცხივეი აუწყებენ ნათესავთ, ნაცნობთ და ურიცხვ პატივისმცემელთ, რომ კვირას, 13 ნოემბერს, დანიშნულია წლის წირვა ახლად განსვენებულის ქართველი ერის დიდების,

მ გ ო ს ნ ი ს

სოფთმთნ ზურაბის ძე
ზურგიელიძის

სულის მოსახსენებლათ.

ვინაიდან სიტყვის წარმოთქმის მსურველი ერთობ ბევრია, ამიტომ დრო თითოეული სიტყვისა განისაზღვრა 3 საათით.